

slottet tre kronor i lågor

Den 7 maj år 1697 hände det. Brandmästarens hustru kände röklukt, hon bad brandvakten Anders Andersson att se efter var det brann. Han möttes av bolmande rökmoln från vinden ovanför rikssalen. Det nyrenoverade slottet Tre Kronor stod i lågor. Elden spred sig snabbt. Taken i väster, öster och söder brann redan efter en kort stund. Alla försök att släcka var förgäves, folk måste vika undan för röken och hettan. **Text:** Maria von Scheele

Drygt hundra år tidigare, på 1500-talet under Gustav Vasas tid, renoverades den då mycket ålderdomliga medeltida borgen till ett modernt renässansslott. Slottet målades vitt och fick ett rött plåttak.

En femtio meter lång, praktfull rikssal uppfördes, där kungatronen placerades i centrum.

Moderna bekvämligheter installerades, bland annat ett stort så kallat »swimbad« av koppar och försök gjordes även med rinnande vatten. Ombyggnaderna fortsatte under 1600-talet.

På Gustav II Adolfs och drottning Kristinas tid blev slottet arbetsplats för ämbetsmännen i de många nyinrättade kollegierna. Slottet Tre Kronor blev Stockholms största arbetsplats.

Branden la slottet i ruiner. Men man lyckades rädda en massa föremål, möbler och böcker genom att kasta ut dem genom fönstren. Flammorna syntes miltals omkring. Mitt i allt ståhej, i gnistregn, rök och hetta lyckades man bära ut kistan med Karl XI:s lik från slottskyrkan.

Han hade avlidit några veckor innan branden och nu var hans 15-årige son Karl XII kung.

Slottet Tre Kronor år 1661. I förgrunden Slottsbacken och den så kallade Lejonkulan. Innanför muren, slottsträdgården och den lilla badstugan. Oljemålning av Govert Camphuysen, född 1623 eller 1624, död 1672. Nederländsk målare. SSM.

På några timmar förvandlas slottet till en sotig ruin. Huvudstaden har förlorat sin mittpunkt.

Ett mödosamt arbete med att röja upp i brandresterna och planera för ett nytt slottsbygge tog sin början.

Snapsglas som räddats undan branden. Den ursprungliga foten saknas och har ersatts med en emaljplatta. Tillhör Kungl. Hovstaterna. Foto: Alexis Daflos.

Höger sida: Slottet Tre Kronor i lågor, sett från norr. Osignerat kopparstick, Stockholms stadsarkiv. Foto: Lennart af Petersens.

Der Große Brand
des Schloßes in Stockholm

